

Bach s ljubavlju i strpljenjem

U povodu predstavljanja četverostrukog albuma Višnje Mažuran sa snimkama *Dobro ugođenog clavieria* J. S. Bacha

Pozdravnim riječima Branka Mišanovića, ravnatelj Opere HNK u Zagrebu, započela je 24. veljače u predvorju naše nacionalne kazališne kuće iznimna svečanost. Brojnim okupljenim štovateljima umijeca hrvatske čembalisticke Višnje Mažuran predstavljen je album sa četiri nosača zvuka na kojima umjetnica javnosti poklanja integralne snimke svih preludija i fuga genijalnog majstora J. S. Bacha okupljenih u dvije knjige djela *Dobro ugođeni clavier 1&2* (*Das wohltemperierte Clavier*). Nakon 1989. godine objavljenih Bachovih Goldberg varijacija i 2002. godine ljubiteljima čembalisticke glazbe u trajnom zapisu predane njegove *Umjetnosti fuge*, podarila je Višnja Mažuran snimke ovih velebnih Bachovih preludija i fuga koje je integralno izvela na koncertima u Hrvatskom glazbenom zavodu u Zagrebu.

Riječima pohvale publici su se obratili Davor Bobić, ravnatelj Varaždinskih baroknih večeri na kojima je Višnja Mažuran, na inicijativu prijateljske ravnateljice i jednog od osnivača VBV-a Vladimira Kranjčevića u Varaždinu ponovila integralnu izvedbu ovih preludija i fuga, zatim iume Hrvatskog glazbenog zavoda Eve Sedak, te na kraju Jagoda Martinčević, koja je autorka biografije u priloženoj knjižici. Posebno valja istaknuti i vrijedan popratni tekst o magistralnoj Bachovoj glazbi kojeg je napisao Franc Bilić. Iz prigodnog izlaganja Eve Sedak valja spomenuti misao o dragocjenosti pothvata Višnje Mažuran koja je svojem glazbeničkom intuicijom komponirala niz izvedenja tog svojevrsnog *tour de force*. Jagoda Martinčević je pak toplim riječima naglasila osnovne elemente umjetničkog lika Višnje Mažuran koji su omogućili iznimnost pothvata a to su strpljivost, temeljitost, znanje, darovitost i ljubav. Jer, naglasila je promotoraica izdanja, najuglednija hrvatska čembalistica Višnja Mažuran, na samozatajan način već dva deset godina gradi bachovsku piramidu kao glazbeničko poslanje. Ona se velikom ustrajnošću i ljubavlju upušta u rizik i svladava sve zadatke koje si sama postavlja neizmjenom strpljivošću i ljubavlju prema toj glazbi. Slijedila je zahvala brojnim suradnicima očito dirnutu umjetnice Višnje Mažuran. Najveću zahvalnost uputila je ustrajnom i strpljivom tonskom snimatelju i producentu Vladimiru Gotalu.

Na dilemu je li *Dobro ugođeni clavier* pisan za čembalo ili glasovir odgovor-

Višnja Mažuran

rio je u popratnoj knjižici Franc Bilić citatom iz izjave Bachova sina Carla Philippa Emanuela o sviranju njegova oca na klaviru (žičanom instrumentu s tipkama, opaska Z.W.): "Najradije je svirao na klavirkodu. Takozvani flügel (čembalo), premda je i na njima mogao vrlo različito izvodjenje, bijahu mu ipak previše lišeni duše, a pianoforte (glasovir) se za njegova života tek pojavio i bio je još suviše nedorađen, a da bi ga mogao zadovoljiti. Najboljim glazbalom za vježbanje, kao i za privatnu glazbenu razonodu općenito, držao je stoga klavirkod. Smatrao ga je najprimjerenijim za iznošenje svojih najfinijih zamisli i nije vjerovao da se i na kakvom flügelu ili pianofortu može postići takva raznovrsnost i u tonskom sjenčanju kao na tom zvukomododu nejakom ali u malom prostoru izvanredno podatnom glazbalu."

Višnja Mažuran poklanja nam svojim najnovijim albumom sa čak četiri nosača zvuka puna četiri sata uživanja u perfekcionistički izrađenom izvedenju svih 48 preludija i fuga zbirke *Dobro ugođeni clavier* koji ima dva dijela (I: BWV 846-869, II: BWV 870-893). Na svakom CD-u se nalazi po dvanaest parova preludija i fuga u istom tonalitету poredanih od C-dura redom po tonovima kromatske ljestvice, par u duru i par u istoime-nom molu. Riječ je o iznimno širokom rasponu stilova skladbi koje su nastale za vrijeme službe J. S. Bacha na dvoru u Cöthenu (1717. do 1723. godine, prva knjiga od

ukupno 24 preludija i fuga, skladana uglavnom 1722. godine) te u Leipzigu 1744. godine (druga knjiga). Preludiji su formalno slobodni a već prvi od njih, u C-duru, predstavlja primjer iznimne ljepote u jednostavnosti (poznato je da je taj preludij poslužio kao osnova Charlesu Goanodu za njegovu *Ave Mariu*).

Višnja Mažuran u svojem je sviranju krajnje precizna i tonovi odzvanjaju poput bisera na imaginarnoj ogledici koja u nizovima nijansi zaokružuje parove zajedničkog tonalitetskog polazišta. Preludiji iskazuju beskraju imaginaciju bilo da se radi o plesnim izvorištima ili o meditativnim minijaturama na koje se nadovezuju najčešće ritmički pregnatne fuge u nerjetko staccato ozračju i sa zakačstvim pletivom glasov. U tom biranom slijedu ukrasa i stilovske raznolikosti J. S. Bach otkriva neizmjeru širinu sadržajne maštovitosti koja u ovako

sastavljenom nizuji ud para preludija i fuge u duru par isto naslovljenih a glazbeno različito osmišljenih djela ne poznaje zamor niti najmanji trenutak izostanka ideja.

Bogatstvo tema za fuge posebno je "poglavlje" u promišljanju te glazbe koja izvire iz znanja cijele jedne epohe. Umijeće sviranja Višnje Mažuran dolazi pri tome upravo u fugama do posebnog izražaja. Trajno čuvajući transparentnost sloga i birajući tempa koja omogućuju prozračnost glazbenog tkiva, naša ugledna čembalistica pomno gradi spomenik baroknom promišljanju zvukova u protoku uvijek novih i drukčijih kombinacija. Ili, kao što je zapisao Franc Bilić, "uzdizanje fuge do 'karakterne skladbe' koja utjelovljuje određeni otkud i čuvstvo, dovelo je taj glazbeni oblik do njegova vrhunca". Riječju, glazbeni vrhunac razdoblja uzdižu i njihovu evokaciju pod prstima Višnje Mažuran do vrhunaca umijeca pred kojim se valja pokloniti, zdušno zapljeskati i reći HVALA umjetnici za predani trud i osmišljeni poklon kojim je i sebi podigla jedan od majstorskih spomenika u okvirima hrvatske glazbene kulture. Novozalazi album tako postaje ostvarenje koje nas oplemenjuje.

knjiž Zdenka WEBER

